

Handläggare
Caroline Jansson
08-508 26 213**Till**
Trafiknämnden
2020-08-27

Trafikförvaltningens Sjötrafikutredning del 1, svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen till kommunstyrelsen

Gunilla Glantz
FörvaltningschefMattias Lundberg
AvdelningschefMikael Ranhagen
Enhetschef

Sammanfattning

Syftet med sjötrafikutredning del 1 är att utreda behovet av sjötrafik med planeringsår 2025 med en framåtblick på ytterligare cirka 10 år. Det pågår en dialog mellan trafikkontoret och trafikförvaltningen om gränsdragning kring bryggor inom Stockholm stad inom ramen för den sjötrafikutredning som tagits fram.

Resandet med pendelbåtstrafiken ökar succesivt år efter år. Ökningarna, konstaterar trafikförvaltningen, kan bland annat härledas till exploatering av bostäder och till viss del kontor nära vattnet. Från och med år 2020 fram till 2024 ska försök med pendelbåtstrafik Strömkajen–Slussen–Vaxholm–Rindö och

Strömkajen–Slussen–Värmdö genomförs. Utredningen föreslår också att två nya linjer, Norra Ulvsunda–Hägersten och Norra Ulvsunda–Gamla Stan, ska införas.

Trafikkontoret ställer sig positivt till att utnyttja vattenvägarna för kollektivtrafik och att utveckla pendelbåttrafiken inom kommunens gränser. Trafikkontoret och trafikförvaltningen behöver tillsammans identifiera och utreda vidare vilka bryggglägen i de centrala delarna av staden som är möjliga att utveckla för att ta omhand ny pendelbåttrafik. Parterna behöver också komma vidare i frågan i hur reinvesteringar av befintliga bryggor och investeringar i nya bryggor ska hanteras. I dagsläget finns det inget projekt eller budget avsatt för att påbörja en utredning av nya bryggglägen på trafikkontoret.

Remissen och bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat trafikförvaltningens Sjötrafikutredning del 1 till trafikinämnden med svar senast 2020-09-15.

Syftet med sjötrafikutredning del 1 är att utreda behovet av sjötrafik med planeringsår 2025 med en framåtblick på ytterligare cirka 10 år. Ett viktigt mål för utredningen är att genomföra arbetet i samverkan med relevanta aktörer i regionen. Utredningen ska visa på sjötrafikens samlade utformning i Mälaren, Saltsjön och i Stockholms skärgård.

Även andra delar av sjötrafiksystemet utreds översiktligt. Det handlar exempelvis om kopplingar till andra trafikslag, tillgänglighet (fysisk samt upplevd), resenärsmiljöer, depåfunktioner samt utformning av trafikbryggor.

Effekter som sjötrafikutredning del 1 ska uppnå är att tillsammans med övrig allmän kollektivtrafik öka den regionala tillgängligheten – för såväl stadsnära trafik som till skärgården, korta av restider och planera kollektivtrafiken resurseffektivt.

Trafikförvaltningen har i Sjöutredning del 1 tagit fram två utredningsalternativ för ett framtida sjötrafikupplägg. Det första handlar om att i stort fortsätta på samma sätt som idag där trafiken förväntas öka i takt med att regionen växer och behovet av stadsnära sjötrafik förväntas öka. I alternativet föreslås fyra tidigare studerade pendelbåtlinjer. För skärgårdstrafiken bedöms detta alternativ inte innebära några stora trafikförändringar.

Utredningsalternativ 2 handlar om att den så kallade direkttrafiken

från Stockholm till mellan- och ytterskärgården med fartyg minskas i syfte att kunna stärka upp sjötrafiken längre ut i skärgården. Resor till skärgården kommer i större utsträckning att behöva utföras med att nyttja landkollektivtrafiken till befintliga och nya bytespunkter längre ut i kollektivtrafiksystemet. Sjötrafiken som utgår från Stockholm förväntas vara befintlig pendelbåtstrafik samt de fyra tidigare studerade pendelbåtlinjerna (i likhet med utredningsalternativ 1). Trafikförvaltningen förordar alternativ 2.

I dagsläget finns det pendelbåtstrafik mellan Nybroplan–Lidingö (linje 80), Slussen–Djurgården (linje 82) och Ekerö (Tappström)–Klara Mälarstrand (linje 89).

Från och med år 2020 fram till 2024 ska försök med pendelbåtstrafik mellan Strömkajen – Slussen –Vaxholm–Rindö och Strömkajen – Slussen –Värmdö genomföras. Utredningen föreslår också att två nya linjer, Norra Ulvsunda–Hägersten och Norra Ulvsunda–Gamla Stan, ska införas.

Figur 1, förslag till ny pendelbåtlinje Norra Ulvsunda–Gamla Stan

Figur 2, förslag till ny pendelbåtslinje Norra Ulvsunda–Hägersten

Det pågår en dialog mellan staden och trafikförvaltningen om gränsdragning kring bryggor inom Stockholm stad inom ramen för den sjötrafikutredning som tagits fram och budgetuppgdraget leda stadens arbete i samarbete med Stockholms Hamn AB och andra berörda för att samverka med Region Stockholms planering för kollektivtrafik på stadens vatten. Arbetet med gränsdragning och ansvarsfördelning kommer att fortskrida.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret. Avstämning har skett med stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret samt Stockholms hamnar.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret ställer sig positivt till att utnyttja vattenvägarna för kollektivtrafik och att utveckla pendelbåttrafiken inom kommunens gränser. Trafikkontoret anser att pendelbåttrafiken bidrar till goda resmöjligheter och en attraktiv stad.

Pendelbåttrafiken

Trafikkontoret anser att det inte tydligt framgår när de nya föreslagna pendelbåtlinjerna till söderort och västerort förväntas starta. Trafikkontoret och trafikförvaltningen behöver tillsammans identifiera och utreda vilka brygglägen i de centrala delarna av staden som är möjliga att utveckla för att ta omhand pendelbåttrafik. Parterna behöver också komma vidare i frågan i hur reinvesteringar av befintliga bryggor och investering i nya bryggor ska hanteras. I dagsläget finns det inget projekt eller budget avsatt för att påbörja en utredning av nya brygglägen hos trafikkontoret.

Ytterligare förslag till framtida linjer nämns från kommuner söder och norr om Stockholm som skulle kunna angöra brygglägen inom Stockholm stad. Det framgår inte av utredningen vilket målår den tilltänkta trafiken ska starta och om de brygglägen som idag finns är tillräckliga för en sådan utökning av sjötrafik.

Det uppges att effektbedömningar av åtgärder i bytespunkter ska genomföras i del två av sjötrafikutredningen. Trafikkontoret anser att även åtgärder i brygglägena för pendelbåttrafiken då bör bedömas. En översiktlig kostnad för brygganläggningarna bör också tas fram och en samhällsekonomisk analys av nyttan av åtgärderna bör genomföras.

Kombinationsresa båt + cykel

För en effektiv kollektivtrafik där cykeln kan vara en del av resan är det viktigt att trafikkontoret och trafikförvaltningen tillsammans säkerställer i de fortsatta arbetet med försökslinjerna, att gång- och cykelvägar fram till brygglägena är gena och trafiksäkra, för att kombinationsresan båt-cykel ska fungera så bra som möjligt.

Strömkajen

Trafikkontoret har förstått det som att bunkring av drivmedel till Strömkajen sker med tankbil. Tankbilen bunkras i sig från fartyg i Frihamnen/Värtan. Trafikkontoret anser att det vore det bra om det gick att få till bunkring från stort fartyg till mindre fartyg för sjötransport till cisternen vid Strömkajen. Samma gäller vid de andra bunkringsställena. Syftet med detta är att minska transporter av farligt gods genom bebyggd miljö.

Trafikkontoret anser att utredningen kan förtydliga huruvida anläggningen för bunkring behövs eller ej vid Strömkajen i det av trafikförvaltningens förordade utredningsalternativ 2.

Mål i sjötrafikutredningen

Trafikkontoret ser det som positivt att trafikförvaltningen lyfter den behovsanpassade trafiken för besöksnäringen. Trafikkontoret har tillsammans med Stockholm hamnar och Stockholm business Region AB studerat möjligheten till transportera turister via vattenvägen. Frihamnen och Värtahamnen tar emot stora mängder kryssningsresnärer som också skulle kunna välja att åka med pendelbåtarna in till city istället för med buss och därmed i någon mån avlasta vägnätet.

Sjötrafikutredningen kan med fördel få ännu tydligare mål om ökad möjlighet att ta med cykel och att kajerna ska vara tillgängliga för påstigning med cykel. Så som målen är utformade nu så är tyngdpunkten på byte till annan kollektivtrafik.

Trafikkontoret ser positivt på Sjötrafikutredningen i stort. I förverkligande av pendelbåtstrafiken är välfungerande brygglägen en nyckel. I dagsläget finns ingen tydlighet kring bryggorna vilket Region Stockholm och staden tillsammans behöver diskutera djupare för att hitta en lösning för framtidens kollektivtrafik på vatten.

Slut

Bilagor

1. Sjötrafikutredning del 1